

.....
kod pracy ucznia

.....
pieczętka nagłówkowa szkoły

KONKURS HISTORYCZNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH ETAP SZKOLNY

Drogi Uczniu,

witaj na I etapie konkursu historycznego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 15 stron i zawiera 20 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt komisji konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora/długopisu zmazującego.
- Błędną odpowiedź przekreśl.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym lub otoczone kółkiem.
- Brudnopis nie będzie oceniany.

Czas pracy:

60 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:


50

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0-2 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej wykonaj polecenia:

| | |
|--|--|
| <p><u>Źródło 1.</u></p>  | <p><u>Źródło 2.</u></p> <p>„§ 195. Jeśli syn ojca swego uderzył, rękę utną mu.</p> <p>§ 196. Jeśli obywatel oko obywatelowi wybił, oko wybiją mu”.</p> |
|--|--|

(<https://pl.wikipedia.org/wiki/>)

A. Rozstrzygnij, czy oba źródła dotyczą tego samego zagadnienia – TAK / NIE

(Właściwą odpowiedź otocz kółkiem)

B. Podaj dwa argumenty potwierdzające Twoją odpowiedź, odnosząc się do obu źródeł:

•

.....

.....

•

.....

.....

Zadanie 2. (0-2 pkt)

Na podstawie źródła i wiedzy własnej odpowiedz: GDZIE (miejsce bitwy) i w którym ROKU rozegrała się bitwa, o której mówi źródło.

„Temistokles [...] wezwał do wsiadania na okręty. Jakoż to uczynili i jednocześnie przybyła z Eginy triera [...]. Wtedy Hellenowie odbili ze wszystkimi okrętami na morze. Na wypływających natychmiast uderzyli barbarzyńcy [...]. Większość nieprzyjacielskich okrętów [...] zatopiono [...]. Albowiem Hellenowie walczyli w porządku i szyku, a [Persowie] [...] nie działali planowo. [...] A przecież [...] wyteżyli swe siły z obawy przed Kserksesem, każdy też sądził, że król na niego będzie patrzył”.

GDZIE (miejsce bitwy) –

ROK –

Zadanie 3. (0-3 pkt)

Przeczytaj uważnie „tekst z luką” dotyczący funkcjonowania republiki rzymskiej. W brakujące miejsca wpisz właściwą nazwę urzędu:

W hierarchii urzędów wyższych (A)..... zajmowali najwyższe miejsce. Dowodzili armią, a ich nazwiska wyznaczały kalendarz rzymski. Sądy w mieście i na terenie Italii sprawowali (B)..... Jedynym organem władzy, w którym zasiadano praktycznie dożywotnio był (C)..... – zajmujący się m.in. przyjmowaniem posłów innych państw, doradzaniem urzędnikom w sprawach uchwał.

Zadanie 4. (0-1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Który z bogów NIE NALEŻAŁ do bóstw słowiańskich:

- A. Perun
- B. Swarozyc
- C. Marduk
- D. Światowid

Zadanie 5. (0-3 pkt)

Przeczytaj uważnie teksty źródłowe poświęcone historii edukacji w minionych wiekach. Napisz NAZWĘ PAŃSTWA, w którym rozwinął się ten system szkolnictwa:

| | | NAZWA PAŃSTWA |
|----|---|---------------|
| A. | <p>„[...] nie wolno było nikomu chować syna, jak mu się podobało, lecz natychmiast po ukończeniu szóstego roku życia brał wszystkich pod nadzór państwowy; podzieleni na drużyny żyli razem i nawykali do towarzystwa zarówno w trudach jak i wczasach [...]. Pisania uczyli się jako rzeczy przydatnej; zresztą całe wychowanie miało na celu karność, wytrwałość w trudach i waleczność”.</p> <p>(Cyt. za: T. Maresz, K. Juszczak, <i>Historia w tekstach źródłowych</i>, t. 1, Rzeszów 1997, s. 13.)</p> | |
| B. | <p>„Niechaj młodzieniec nie zaniedbuje filozofii, a i starzec niech się nie czuje niezdolny do dalszego jej studiowania. Dla nikogo bowiem nie jest ani za wcześnie, ani za późno zacząć troszczyć się o zdrowie swej duszy. Kto zatem twierdzi, że pora do filozofowania jeszcze dla niego nie nadeszła albo, że już minęła, podobny jest do tego, kto twierdzi, że pora do szczęścia jeszcze nie nadeszła albo, że już przeminęła”.</p> <p>(Cyt. za: A. Paner, J. Iluk, <i>Na tabliczce, papirusie i pergaminie. Źródła historyczne dla uczniów szkoły średniej</i>, Koszalin 1997, s. 59.)</p> | |
| C. | <p>„[...] uczył się gramatyki, retoryki i dialektyki, głównie zaś astronomii, której najwięcej czasu i trudu poświęcił. Uczył się sztuki liczenia i z niezwykłą pilnością i ciekawością badał bieg gwiazd. Próbował i pisać; w tym celu miał zawsze pod poduszką tabliczki i kartki, żeby w wolnej chwili przyzwyczajając rękę do kreślenia liter. Lecz nie na wiele się ten przydał trud niewczesny i tak późno zaczęty”.</p> <p>(Einhard, <i>Życie Karola Wielkiego</i>. Cyt. za: <i>Wiek V-XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych...</i>, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 72.)</p> | |

Zadanie 6. (0-3 pkt)

Przeczytaj uważnie tekst źródłowy i wykorzystując wiedzę pozaźródłową odpowiedz na pytania:

„A gdy przeświety biskup krakowski Stanisław nie mógł odwieźć go od tego okrucieństwa, najpierw grozi mu zagładą królestwa, wreszcie wyciąga ku niemu miecz klątwy. Atoli [król] jak był zwrócony w stronę nieprawości, w dzikszę popada szaleństwo [...]. Rozkazuje więc przy ołtarzu, [...] nie okazując uszanowania ani dla stanu, ani dla miejsca, ani dla chwili – porwać biskupa! [...] O żalosne, najżałobniejsze śmiertelne widowisko! Świętego bezbożnik, miłosiernego zbrodniarz, biskupa niewinnego najokrutniejszy świętokradca rozszarpuje, poszczególne członki na najdrobniejsze części rozsiekuje”.

(Mistrz Wincenty tzw. Kadłubek, *Kronika polska*, Kraków 1992, s. 76-77.)

A. W którym roku miało miejsce wydarzenie opisane w źródle –

B. Zidentyfikuj osobę władcy, o którym mówi źródło –

C. Podaj skutek tego konfliktu dla króla:

.....
.....
.....
.....

Zadanie 7. (1 pkt)

Wymień KRÓLÓW POLSKI z dynastii Piastów w kolejności chronologicznej ich panowania w X-XII wieku.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 8. (0-3 pkt)

Wyjaśnij pojęcia:

A. kalifowie –

.....

.....

.....

.....

B. renesans karoliński –

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. dzielnica senioralna –

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0-1 pkt)

Wpisz nazwę miejscowości:

W 1320 r. Władysław Łokietek doprowadził do sądu papieskiego, który miał rozstrzygnąć spór polsko-krzyżacki. Krzyżacy mieli zwrócić Pomorze Gdańskie i zapłacić odszkodowanie.

Obrady tego sądu odbyły się w

Zadanie 10. (0-3 pkt)

Uzupełnij, wpisując w wykropkowane miejsca w tabelce, brakujące informacje:

| | Rok zawarcia układu | Miejscowość, w której zawarto układ | Król Polski, za panowania którego podpisano układ | Decyzje układu |
|---|---------------------|-------------------------------------|---|---|
| A | | | Bolesław Chrobry | <ul style="list-style-type: none"> • do Polski przyłączono Miłsko i Łużyce • w Miśni cesarz miał powoływać margrabiów przychylnych Polsce • cesarza miał pomóc Chrobremu w wyprawie na Kijów |
| B | | Kalisz | Kazimierz Wielki | <ul style="list-style-type: none"> • • |

| | | | | |
|---|------|-------|--|---|
| C | 1385 | Krewo | | <ul style="list-style-type: none"> • • |
|---|------|-------|--|---|

Zadanie 11. (0-6 pkt)

Kazimierz, jako jedyny władca otrzymał za zasługi przydomek „Wielki”. Rozstrzygnij, która informacja dotycząca panowania tego władcy jest PRAWDZIWA [P], a która FAŁSZYWA [F]. Właściwą odpowiedź otocz kółkiem:

| | | |
|---|---|---|
| A. Dokonał lokacji Krakowa na prawie magdeburskim. | P | F |
| B. Zlecił przeprowadzenie kodyfikacji prawa, co zakończyło się opracowaniem statutów: wiślickiego i piotrkowskiego. | P | F |
| C. Wydał akt fundacyjny Akademii Krakowskiej, powołując w niej katedry prawnicze, medycyny, sztuk wyzwolonych i teologii. | P | F |
| D. Do administracji państwem powołał nowy urząd starosty. | P | F |

| | | |
|---|---|---|
| E. W 1335 r. na zjeździe w Wyszehradzie król Czechosłowacji Waclaw II zrzekł się pretensji do tronu polskiego za 20 tys. kop groszy praskich. | P | F |
| F. Poprzez udane zabiegi dyplomatyczne włączył do Polski Santok, Drezdenko, Wałcz i Czaplinek. | P | F |

Zadanie 12. (0-1 pkt)

Przeczytaj tekst źródłowy i napisz nazwę prawa, które otrzymał Kraków:

„[...] aby [...] kupcy jadący z Węgier lub ze Sącza, lub z jakichkolwiek innych miejsc z miedzią i innymi towarami [...] ich w kraju rozprowadzać nie śmieli, jeśli przedtem wymieniona miedź i towary do Krakowa sprowadzone nie zostały złożone na składzie i tamże naszym mieszczanom krakowskim sprzedane [...]”.

Odpowiedź:

Zadanie 13. (0-3 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy własnej odpowiedz na pytania:

„1. [...] zobowiązaliśmy [...] szlachtę tegoż Królestwa, że po zejściu naszym z tego świata będzie miała i weźmie sobie za spadkobiercę i następcę na tronie polskim [...] córki nasze. [...]

6. Chcemy zadowolić się tym tylko, aby corocznie [...] nam i następcom naszym na znak najwyższego panowania i uznania korony Królestwa Polskiego płacono po dwa grosze [...] z każdego osiadłego i dzierżonego lanu [...].

8. Jeśli podczas panowania naszego lub następców naszych potrzeba nam będzie wyruszyć na wyprawę poza granice Królestwa Polskiego [...] wtedy im [szlachcie] wypłacimy całkowite odszkodowanie.

11. [...] jeśli zechcemy budować [zamek obronny] bez wiedzy i zezwolenia szlachty i panów, wtedy czynić to będziemy wyłącznie na nasz koszt i za nasze pieniądze.

12. Obiecujemy, iż urzędów i dostojęństw [...] żadnym obcokrajowcom i przybyszom nie będziemy dawali, lecz tylko ziemianom tych ziem Królestwa, w których owe dostojęstwa lub urzędy się opróżnią [...].

14. *Nadto obiecujemy, że żadnego pana, rycerza lub szlachcica lub kogo innego, jakiegokolwiek stanu będzie, postronnego przybysza, czyli cudzoziemca, starostą nie uczynimy, lecz tylko takiego, który w Koronie polskiej i z narodu polskiego się urodził [...].*

20. *Jeżeli nam lub następcom naszym wypadnie kiedykolwiek przez to Królestwo jechać, nie zatrzymamy się u panów, rycerstwa, szlachty, u ich ludzi i kmieci przeciwko ich woli i niczego z powodu tego zatrzymania się żądać od nich nie każemy. Jeśli zaś stacji nie będziemy mogli uniknąć, wtedy żywność i inne potrzeby rozkażemy sobie przygotować na nasz koszt i za nasze pieniądze.*

(Cyt. za: *Wiek V-XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych...*, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 183.)

A. Podaj rok, nazwę miejscowości, w której ogłoszono ten przywilej i zidentyfikuj władcę, który wydał ten dokument:

ROK –

MIEJSCOWOŚĆ –

WŁADCA –

B. Na podstawie wiedzy własnej napisz jaka była przyczyna nadania tego przywileju:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

C. Na podstawie źródła napisz jakie były dwa następstwa ekonomiczne wejścia w życie tego przywileju:

-
 -
-
.....
.....

Zadanie 14. (0-4 pkt)

Wśród polskich władców Jadwiga Andegaweńska zajmuje zaszczytne miejsce. Rozstrzygnij, która informacja dotycząca jej osoby i panowania jest PRAWDZIWA [P], a która FAŁSZYWA [F]. Właściwą odpowiedź otocz kółkiem:

| | | |
|--|---|---|
| A. Choć urodziła się w królewskiej rodzinie data i miejsce jej urodzenia nie zostały odnotowane w żadnych źródłach. | P | F |
| B. Była wnuczką Kazimierza Wielkiego i pierwszą żoną Wilhelma Habsburga. | P | F |
| C. W 1387 r. stanęła na czele wyprawy rycerstwa polskiego, aby odzyskać tereny Rusi Halickiej. | P | F |
| D. Otaczała się ludźmi wykształconymi i zleciła tłumaczenie Księgi Psalmów na język polski (<i>Psalterz floriański</i>). | P | F |

Zadanie 15. (0-4 pkt)

Przyporządkuj odpowiednio wydarzenie do władcy, wpisując cyfry od 1 do 5.:

- A. Mieszko I –
- B. Bolesław Krzywousty –
- C. Przemysław II –
- D. Wacław II –

1. koronacja w Gnieźnie w 1295 r.
2. bitwa pod Cedynią
3. najazd księcia czeskiego Brzetysława na Polskę
4. unia personalna Polski z Czechami
5. bohaterska obrona Głogowa

Zadanie 16. (0-4 pkt)

Napisz historyczną nazwę opisanego zagadnienia:

A. Obywatele starożytnych greckich polis służyli w ciężkozbrojnej piechocie. Żołnierze – uzbrojeni m.in. w pancerze, hełmy, włócznie i tarcze – walczyli w zwartym szyku bojowym zwanym –

B. Był to sąd w starożytnych Atenach, skazujący polityków na wygnanie z kraju za zagrożenie demokracji –

C. W systemie feudalnym zajmował miejsce poniżej suzerena. W zamian za lenno miał obowiązek służenia swojemu panu radą oraz zbrojnego wsparcia w czasie wojny. Był to –

D. W średniowieczu był siedzibą władz miasta. Znajdowała się w nim także waga, a wieża pełniła funkcję strażnicy miejskiej. Budynek ten to -

Zadanie 17. (0-3 pkt)

Przeczytaj uważnie krótkie biogramy i napisz, o kim mówi dany tekst zadania:

A. Był jednym z najwybitniejszych wodzów starożytnego Rzymu w I w. p.n.e. W pamiętnikach *De bello Gallico* (*O wojnie galijskiej*) opisał zdobycie tej prowincji. Jako dożywotni dyktator przeprowadził wiele reform. Zwolennicy senatu zawiązali przeciwko niemu spisek.
.....

B. Był cesarzem bizantyjskim, który wybudował w stolicy imperium kościół pod wezwaniem Mądrości Bożej (Hagia Sophia) oraz zlecił dokonanie kodyfikacji prawa rzymskiego (*Corpus iuris civilis*).
.....

C. Żył na przełomie XII/XIII wieku na terenach dzisiejszej Mongolii. Zjednoczył plemiona i stworzył jedno z najpotężniejszych państw w historii. Stworzył potężną armię i sprawną administrację. Przybrał tytuł „wielkiego władcy”.

.....

Zadanie 18. (0-1 pkt)

W X-XIII wieku w Europie rozwijał się styl romański. Napisz cztery charakterystyczne cechy tego stylu:

-
-
-
-

Zadanie 19. (0-1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

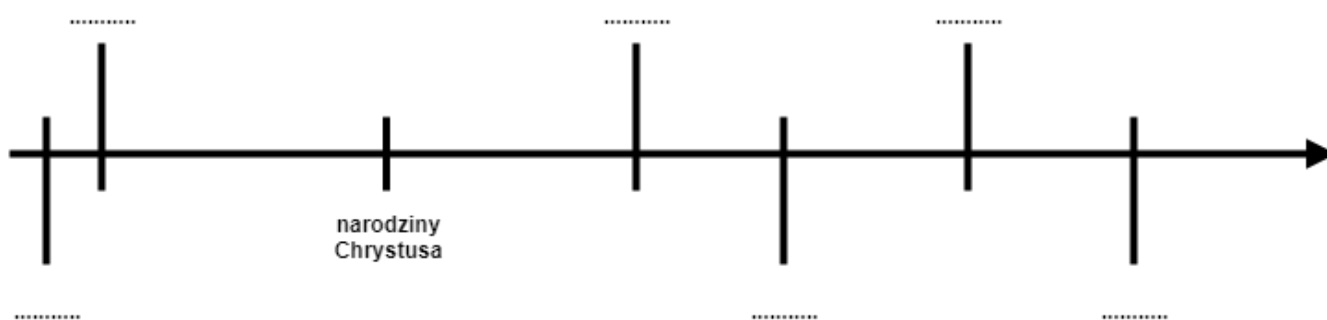
Dawna stolica państwa z rezydencją książąt Kiejstuta i Witolda to:

- A. Wawel
- B. Troki
- C. Hradczany
- D. Ostra Brama

Zadanie 20. (0-1 pkt)

Ułóż na osi czasu – zgodnie z chronologią – wydarzenia, zapisując w odpowiednim miejscu oznaczenia literowe od A do F:

- A. powstanie państwa Franków
- B. początek krucjat (wypraw krzyżowych) na tereny Ziemi Świętej
- C. powstanie kodeksu Hammurabiego
- D. koronacja Ottona I na cesarza
- E. upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego
- F. bitwa pod Kannami



Brudnopis